

Dutch Translated by:

Lieven Migerode, MA clinical psychology and Marital Family Therapist
Trainer at Context, University Hospital Leuven

Een Systemtherapeut in de Gezinnen en in de Organisaties

Célia M.D.Sales¹ & Francisco Xavier Pina Prata²

¹Universidade Autónoma de Lisboa, Centro de Investigação em Psicologia (CIP/UAL), Portugal
and Centro de Investigação e Intervenção Social (CIS- ISCTE/IUL), Portugal
Associação Portuguesa de Terapia Familiar e Comunitária (APTEFC)

²Faculdade de Psicologia e de Ciências da Educação de Lisboa, Portugal
Associação Portuguesa de Terapia Familiar e Comunitária (APTEFC)

Dit artikel is een bijdrage door een van de pioniers van de gezinstherapie in Europa, F. X. Pina Prata. Vertrekkend van een interview, aangevuld met korte biografische en contextuele nota's, verkennen we eerst zijn breed systemisch concept, zijnde de erkenning van de constanten van elk menselijk systeem, weze het een gezin, een gemeenschap of een organisatie. De praktische toepassing van deze principes wordt geïllustreerd door gebeurtenissen uit zijn persoonlijk leven en door verslagen van interventies in gezinnen en in organisaties. Het vervolg van de dialoog richt zich op hetgeen therapie, in de huidige situatie, is, op hetgeen systeemtherapie onderscheid van andere psychotherapieën, en op de evolutie die een therapeut doormaakt van therapie doen naar therapeut zijn. In bijlage vindt de lezer een transcript van het interview zodat hij zich tenvolle rekenschap kan geven van de creatieve, metaforische, recursieve en diep ethische zijswijze van Pina Prata.

Kernwoorden: Pina Prata, gezinstherapie, organisaties, systemische benadering, therapeut zijn.

Reflexief Luisteren en Negatief Bevragen: Twee Oefeningen bij het Bevorderen van Koppel Communicatie

Karl Tomm¹ and Jill Acton²

¹Professor in de Psychiatrie aan de University of Calgary,
Directeur van het Calgary Family Therapy Centre

²Zelfstandig gevestigd Psychiater, Vernon, B.C., Canada

Dit artikel beschrijft een reeks concrete stappen binnen twee onderscheiden oefeningen die koppels kunnen helpen om succesvoller te communiceren in de co-constructie van een beter wederzijds begripen van elkaar en van de

ervaringen in hun relatie. De structuur van beide oefeningen vergemakkelijkt de beweging van zelf-gerichtheid naar ander-gerichtheid binnen een gezamenlijk proces om meer consensus in hun beider realiteiten te co-construeren.

Kernwoorden: luisteren, communicatie, oefening, relatietherapie, co-constructie van begrip.

Hoe Ervaren Therapeuten het Werken met Cliënten in Verschillende Contexten? Een Kwalitatieve Studie die Gebruikt Maakt van Interpretatieve Fenomenologische Analyse (IPA)

Aurora Bracelli

Systemisch gezinstherapeut en ouderbegeleider, Doncaster, UK

Ten gevolge van de veranderende politiek en de erbij horende krimpende budgetten worden therapeuten in toenemende mate verzocht om hun werk te verrichten buiten de eigen praktijk en dit, soms in overeenstemming met hun eigen voorkeuren, doch soms in tegenspraak hiermee. Het doel van deze studie is om inzicht te verschaffen in de ervaring van therapeuten bij het werken in diverse contexten, om hun de basis van hun voorkeuren vast te stellen, en om te evalueren of, en hoe, de verschillende contexten van invloed zijn op hen en op hun cliënten in therapie.

Alhoewel er in de literatuur slechts een paar studies te vinden zijn die deze aspecten van de therapeutervaring belichten, is er wel consensus te vinden dat meer onderzoek over dit onderwerp wenselijk is. Gedurende een semi-gestructureerd interview, gekaderd binnen de methodologie van de interpretatieve fenomenologische analyse, vertellen vijf respondenten over hun ervaringen.

Tijdens de interviews doken vijf overkoepelende thema's op, namelijk Therapeutische Doelgerichtheid, Controle en Autoriteit, Professionalisme, Bepalende Factoren en Pragmatisme, doch uiteindelijk bleken de voorkeuren niet universeel, wat wel werkte was een 'op ieder potje past een deksel' aanpak. Deze overkoepelende thema's vormen een uitnodigende glimp van de betekenisvolle bevindingen die een grootser opgezet onderzoek zouden kunnen opleveren. De auteur besluit dat opleiding in het werken in thuisituaties een

gebied is dat vraagt om meer onderzoek daar het lijkt dat de huidige opleiding enkel gebeurt in de therapeutische praktijk.

Kernwoorden: Interpretatieve fenomenologische analyse (IPA), kwalitatief, voorkeuren, werkcontexten, thuiszorg, therapeutische praktijk, opleiding.

Therapeutische realiteiten en het dialogische: Lichaam, Gevoelen, Taal en Wereld¹

John Shotter

Emeritus Professor van Communicatie
University of New Hampshire, U.S.A.

Het bijzondere aan al onze dialogische gestructureerde uitwisselingen is hun emergente dynamische ontplooiing, hun intrinsieke creativiteit, hun uniciteit, en hun niet finaliseerbaarheid: binnen alle uitwisselingen wordt, vroeger of later, iets unieks en nieuw gecreëerd, dat onlosmakelijk verbonden is met de situatie waarbinnen het wordt gecreëerd, doch dat blijft open staan voor verdere ontwikkelingen. Een' therapeutisch moment' vindt dus plaats wanneer dat unieke nieuwe, voorheen niet opgemerkte, nieuwe wijzen om de toekomst te betreden openbaart. Ik zal argumenteren dat de creatie van iets unieks nieuw schatplichtig is aan de wijze waarop de spontane responsiviteit van onze lichamen werkt, en wel in die mate waarop we onze gevoelens 'expressief vorm geven' via de unieke wijze waarop we onze gevoelens belichamen in de wereld (Todes, 2001). Hetgeen in ons verandert bij dergelijke uitwisselingen is niet het leren van nieuwe feiten, of het opdoen van nieuwe informatie, maar het leren van nieuwe wijzen om onszelf te verbinden met de anderen of met het andere in de wereld rondom ons, wijzen die beter overeenstemmen met onze noden en met onze menselijke ontplooiing. In mijn bespreking van deze onderwerpen zal ik mij beroepen op het werk van zowel Bakhtin (1986) als dat van Wittgenstein (1953), aangezien zij beiden verkennen hoe wij onze relaties tot onze omgeving 'tonen' of 'vertonen' binnen de zich ontplooiende vorm van onze uitingen en andere uitdrukkingen.

Kernwoorden: belichaming, gevoelens, expressiviteit, responsiviteit, dialogisch.

1. Plenaire lazings gehouden tijdens het 19th World Family Therapy Congress, *Family Therapy: Peace, Justice, and Healing*, in Amsterdam, 30 Maart-02 April 2011. In zekere mate heb ik de ietwat persoonlijke toon van de presentatie aangehouden, omdat, zoals we zullen zien, de toon van een uiting iets overbrengt van de 'innerlijke gevoelens' die de uiting vorm geven.

De Familie en het Individu in Anorexia Nervosa bij Adolescenten: Een Ervaring van “Opgeschorte Tijd”

Luigi Onnis

Professor in Psychiatrie

Klinische Psychologie Universiteit “La Sapienza” – Rome

Directeur van I.E.F.Co.S: European Institute of Systemic Training and Counselling

Dit artikel beschrijft een complexe benadering van anorexia en bulimia in de adolescentie. Op theoretisch vlak wordt deze benadering geïnspireerd door een systemisch model, en op praktisch en therapeutisch vlak, door het werken met de gezinnen, dit ten gevolge van de aangetoonde zinvolheid van het betrekken van het gezin in de behandeling van eetstoornissen bij adolescenten. De effectiviteit van therapie met het gezin wordt niet enkel ondersteund door de klassieke onderzoeken van Minuchin, maar ook door meer recente studies die vooral de zinvolheid van groepsgezintherapie benadrukken. Het gezin wordt in de beschreven benadering beschouwd als een systeem in het welke verschillende niveaus dienen te worden verkend: het niveau van de interacties, het niveau van de gedeelde waarden, en dat van de gezinsmythen; en dit zowel in het hier en nu als in transgeneratieel perspectief.

Kernwoorden: anorexia, bulimia, systemische therapie, intergenerationeel, gezinsmythen, eetstoornissen.